VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki (nr 113)**

z dnia 12 marca 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki (nr 113)

12 marca 2014 r.

Komisja Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki, obradująca pod przewodnictwem posła **Jacka Falfusa (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację Ministra Sportu i Turystyki na temat projektu programu rozwoju turystyki do 2020 roku,

– informację Ministra Sportu i Turystyki na temat działań Komisji Europejskiej na rzecz turystyki.

W posiedzeniu udział wzięli: **Katarzyna Sobierajska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikami, **Rafał Szmytke** prezes Polskiej Organizacji Turystycznej wraz ze współpracownikami, **Renata Orzechowska** analityk z Polskiej Izby Ubezpieczeń, **Marek Kamiński** wiceprezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Agentów Turystycznych, **Andrzej Szymański** wiceprezes Izby Turystyki Rzeczypospolitej Polskiej, **Jerzy Adamski** dyrektor Biura Polskich Stacji Narciarskich i Turystycznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Krzysztof Majer** i **Artur Zaniewski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dzień dobry państwu. Witam wszystkich bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Stwierdzam kworum. Chciałbym teraz przedstawić porządek obrad. Przewidujemy rozpatrzenie informacji ministra sportu i turystyki na temat projektu programu rozwoju turystyki do 2020 roku. W punkcie drugim rozpatrzymy informację ministra sportu i turystyki na temat działań Komisji Europejskiej na rzecz turystyki. Czy mają państwo uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Bardzo proszę, głos ma pan poseł Jan Tomaszewski.

Poseł Jan Tomaszewski (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, szanowni goście, korzystając z okazji, mam prośbę do pani minister. Jest ona Bogu ducha winna w tej sprawie, ale proszę, abyśmy otrzymali w dniu jutrzejszym od ministra sportu i turystyki informację, na temat realizacji uchwały Sejmu o nadaniu Stadionowi Narodowemu imienia Kazimierza Górskiego. To jest skandal, że czekamy na podjęcie działań w tej sprawie już dwa lata. Poprzednia pani ministra pokpiła sprawę. Mam nadzieję, że nowe kierownictwo będzie bardziej zdecydowane. Proszę panią minister, aby pan minister przedstawił nam jutro informacje na ten temat – na jakim etapie są prace? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dobrze. Proszę państwa, chciałem powiedzieć, że informację ministra sportu i turystyki oraz ministra skarbu państwa na temat działań zmierzających do realizacji postanowień uchwały Sejmu w sprawie nadania Stadionowi Narodowemu w Warszawie imienia Kazimierza Górskiego, przewidujemy rozpatrzyć w dniu 16 kwietnia br., podczas posiedzenia Komisji.

Poseł Jan Tomaszewski (PiS):

Rozumiem, ale panie przewodniczący, to jest kpina. Biuro Legislacyjne przedstawiło mi pewne informacje. Dysponuję wykładnią prawną w tej sprawie. Jeśli operator z jakiegoś powodu nie chce nadać nazwy stadionowi, Minister Sportu i Turystyki musi mu

to nakazać. Pani ministra zrobiła z Sejmu kpiny. Wystarczy jedna decyzja ministra w tej sprawie, aby Stadion Narodowy przyjął taką nazwę. Chciałbym prosić pana ministra o krótką informację – na jakim etapie znajduje się realizacja uchwały Sejmu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Chciałbym powiedzieć, że zgodnie z przyjętym przez nas planem prac Komisji, ten temat będziemy rozpatrywali w kwietniu. Jeżeli pani minister uzna, że może przyspieszyć w jakiś sposób przygotowywanie odpowiedzi, aby pan poseł otrzymał informacje na ten temat, proszę bardzo. Nie rezygnujemy jednak z posiedzenia Komisji w tej sprawie, które ma odbyć się w dniu 16 kwietnia. Obecny ma być jeszcze pan minister skarbu państwa. Myślę, że do niego również będą mieli państwo pytania, również w kontekście pozyskiwania środków na promocję i sprawy zarządzania stadionami. Bardzo proszę, głos ma pan wiceprzewodniczący.

Poseł Jakub Rutnicki (PO):

Dziękuję bardzo. W nawiązaniu do wypowiedzi pana posła Tomaszewskiego pragnę powiedzieć, że kwietniowy termin może być dobrym rozwiązaniem. Należy również brać pod uwagę potencjalne rozmowy z ewentualnymi zainteresowanymi sponsorowaniem Stadionu Narodowego. Będziemy dysponowali wiedzą na temat tego, w jaki sposób może być odbierana kwestia patrona. Pan poseł Tomaszewski zawsze podkreślał, że imię Kazimierza Górskiego powinno dodawać splendoru. To bezdyskusyjny fakt. Dyskusja z udziałem pana ministra sportu i turystyki oraz pana ministra skarbu państwa zapewni nam jednak optymalne warunki. Za kilka tygodni będziemy mogli raz na zawsze wyjaśnić tę sprawę, panie pośle. Sądzę, że powinniśmy się powstrzymać jeszcze chwilę, a doczekamy się specjalnie poświęconego sprawie posiedzenia Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Podtrzymuję swoje stanowisko. Jeśli pani minister uzna za stosowne, należy udzielić panu posłowi odpowiedzi w tej sprawie. Posiedzenie Komisji poświęcone tematowi z pewnością jest jednak potrzebne i w dniu 16 kwietnia przeprowadzimy dyskusję. Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze inne uwagi odnośnie do porządku dziennego posiedzenia Komisji? Nie słyszę zgłoszeń. Przystępujemy do realizacji punktu pierwszego – informacji ministra sportu i turystyki na temat projektu programu rozwoju turystyki do 2020 roku. Ten temat jest z pewnością istotny w kontekście rozwoju turystyki i jej znaczącego oddziaływania na budżet państwa. Z tego powodu cieszę się, że możemy omówić tę kwestię w tak szerokim aspekcie. Bardzo proszę, głos ma pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Katarzyna Sobierajska:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Panie i panowie posłowie, szanowni państwo, w dniu dzisiejszym zaprezentujemy państwu projekt rozwoju turystyki do roku 2020, jako dokument wiodący, jeśli chodzi o kierunki działań w obszarze turystyki, we wspomnianym okresie. Jeśli pan przewodniczący pozwoli, chciałabym oddać głos pani dyrektor Napiórkowskiej, która przy pomocy prezentacji, przedstawiłaby państwu najważniejsze elementy programu. Chciałabym zwrócić państwa uwagę na pewne zmiany, o których już mówiliśmy. Doszło do nich w zakresie przygotowywania dokumentów strategicznych rządu.

Tak, jak państwo pamiętają, w chwili obecnej obowiązuje jeszcze dokument „Kierunki rozwoju turystyki do roku 2015". Ten dokument strategiczny został przyjęty przez rząd w 2008 roku. Wówczas był to dokument sektorowy. Tak jak turystyka, wiele innych obszarów gospodarki miało swoje własne dokumenty strategiczne. Rząd podjął decyzję o uporządkowaniu dokumentów tego rodzaju. Podjęto decyzję, że stworzonych zostanie 9 najważniejszych strategii rozwojowych. Pod te dokumenty podpięte zostaną programy dotyczące węższych obszarów. Tak stało się z dwoma dokumentami strategicznymi Ministerstwa Sportu i Turystyki – ze „Strategią sportu w Polsce do roku 2015" oraz „Kierunkami rozwoju turystyki do roku 2015". Dokumenty te zostały przyporządkowane do dwóch strategii rozwojowych. Sprawy turystyki przyporządkowano do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, a dokument dotyczący sportu przyporządkowano do Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego.

W chwili obecnej moment jest właściwy, aby w kontekście programowania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, przygotować dokumenty dotyczące perspektywy czasowej do roku 2020, w nowym układzie, jako programy, które uwzględnione zostaną we wspomnianych dwóch strategiach rozwojowych. Z tego powodu podjęliśmy w ministerstwie pracę w zakresie programu turystyki. W dniu dzisiejszym przedkładamy projekt dokumentu. Jeśli mogę, proszę panią dyrektor o skrótowe przedstawienie tego, co pragniemy zawrzeć w dokumencie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dobrze. Zapomniałem przywitać gości. Mieliśmy okazję wysłuchać już pani minister. Obecni są również pan Rafał Szmytke – prezes Polskiej Organizacji Turystycznej oraz pan wiceprezes Bartłomiej Walas. Chciałbym również powitać przedstawicieli organizacji turystycznych. Pozwolą państwo, że nie będę wymieniał nazwisk, bo nie wszystkich znam. W trakcie dyskusji będę prosił, aby zabrali państwo głos i przedstawili się do protokołu. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Turystyki MSiT Maria Napiórkowska:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Muszę powiedzieć, że jest mi niezmiernie miło, że mogę w dniu dzisiejszym zaprezentować główne wątki naszego programu. Do chwili obecnej prowadziliśmy nad nim prace wewnątrz resortu, a w dniu dzisiejszym po raz pierwszy przedstawiamy go publicznie. Informacje, które przekazała państwu pani minister, można również odczytać z przedstawionego wykresu. Program rozwoju turystyki do roku 2020 w swoich założeniach jest spójny z głównymi krajowymi oraz unijnymi dokumentami strategicznymi. W ramach Unii Europejskiej przede wszystkim mówię o strategii Europa 2020. Dokumenty krajowe to: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 oraz Strategia Rozwoju Kraju 2020. Najważniejszy dla nas jest fakt, że jako sektor zostaliśmy włączeni do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”. Pragnę przypomnieć, że turystyka jest znaczącą częścią gospodarki. Przykładowo w roku 2013 wygenerowała 6% PKB. W ubiegłym roku udało nam się osiągnąć wspaniały wynik – niemal 16 mln przyjazdów. Odnotowaliśmy wzrost przyjazdów turystów zagranicznych do Polski, o 1 mln więcej w porównaniu do roku 2012. Pokazuje to, jak ważna i dynamiczna jest to gałąź gospodarki.

Pani minister poinformowała już, że Ministerstwo Gospodarki do Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki przygotowuje program rozwoju przedsiębiorstw, który obecnie jest na ukończeniu. Ten dokument ma charakter horyzontalny. Nie ma w nim podejścia sektorowego. Przedsiębiorcy sektora turystycznego będą mogli również korzystać z instrumentów, które są zapisane do wsparcia przedsiębiorców w programie rozwoju przedsiębiorstw. Jako resort właściwy dla spraw turystyki przygotowaliśmy program rozwoju turystyki do roku 2020. Z pewnością jest to dokument inny, niż dotychczasowe. Obecnie dokumenty strategiczne konstruowane są inaczej. Traktujemy Strategię Innowacyjności i Efektywności Gospodarki jako dokument główny, a program wraz z podprogramami będą narzędziem wykonawczym.

Jak według nas należy podchodzić do obszaru turystyki w najbliższym czasie? Przede wszystkim powinno dojść do wzmocnienia kompetencyjnego i jakościowego sektora turystyki. Powinniśmy skupić się na zastosowaniu i rozbudowaniu nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych oraz wdrożeniu inicjatyw e-usług i nowoczesnych projektów usług w turystyce. Musimy postawić na promocję produktów i marek turystycznych, wymianę dobrych praktyk oraz przede wszystkim na rozwój zintegrowanej sieci turystycznej, która obejmie różne podmioty zaangażowane w proces wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki turystycznej. Taka sieć obejmie przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu, nauki i kultury, a także instytucje finansowe. Przyczyni się to do stworzenia silnych powiązań międzysektorowych dla turystyki oraz wzmocni siłę oddziaływania tego obszaru na gospodarkę.

Jaka jest nasza wizja rozwoju turystyki do 2020 roku? Przede wszystkim stawiamy na nowoczesną i otwartą gospodarkę turystyczną, opartą na wiedzy i inteligentnych specjalizacjach turystycznych. Stanowiła będzie jeden z kluczowych czynników rozwoju regionalnego, a przez to również rozwoju kraju. Wzmacniała będzie również konkuren-

cyjność Polski na terenie Unii Europejskiej. Obszary priorytetowe rozwoju turystyki do 2020 roku to konkurencyjna i innowacyjna gospodarka turystyczna, nowoczesny system zarządzania turystyką, kompetentne kadry dla turystyki oraz turystyka jako czynnik rozwoju regionalnego i lokalnego, który przyczyni się do zwiększenia spójności społecznej i gospodarczej regionu.

Jakie są główne cele i cel operacyjny programu rozwoju turystyki? Przede wszystkim jest to wzmocnienie rozwoju konkurencyjnej i innowacyjnej turystyki poprzez wspieranie przedsiębiorstw, organizacji i instytucji oraz inicjatyw sektora turystyki. Cele operacyjne są cztery: rozwój innowacyjności, atrakcyjności, jakości usług i produktów turystycznych jako czynnika konkurencyjnej gospodarki; wzmocnienie aktywności społecznej i przedsiębiorczości w sektorze gospodarki turystycznej oraz zwiększenie kompetencji kadr; promocja markowych produktów turystycznych kraju i regionów i specjalizacji gospodarczych opartych na turystyce; zagospodarowanie i modernizacja przestrzeni dla rozwoju turystyki i infrastruktury jej rozwoju przy zachowaniu ochrony środowiska oraz zastosowaniu ekoinnowacyjnych technologii.

Chciałabym państwu przedstawić przede wszystkim zadania, jakie przewidujemy do zrealizowania pierwszego celu operacyjnego, który skoncentrowany jest na rozwoju innowacyjności, atrakcyjności, jakości usług i produktów turystycznych jako czynnika konkurencyjnej gospodarki. Według nas konieczne jest: wspieranie innowacji w turystyce i usługach turystycznych; budowa nowoczesnych instrumentów finansowania turystyki i innowacyjnych przedsiębiorstw sektora turystycznego; wykorzystanie wyników badań i rozwoju innowacyjnych produktów turystyki i stymulowanie międzysektorowej współpracy na rzecz rozwoju gospodarki turystycznej; wykorzystanie praw ochrony własności intelektualnej rozwiązań w sektorze turystyki i tworzenie innowacyjnych produktów w turystyce; budowa sprawności regulacyjnej i instytucjonalnej oraz administracyjnej dla rozwoju turystyki, w tym wsparcia merytorycznego dla przedsiębiorców i stowarzyszeń sektora turystycznego, w tym przede wszystkim dla regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych.

Drugim celem operacyjnym jest wzmocnienie aktywności społecznej i przedsiębiorczości w sektorze gospodarki turystycznej oraz zwiększenie kompetencji kadr w zarządzaniu przedsiębiorczością turystyczną. Dostrzegamy potrzebę realizacji następujących zadań: wspieranie klasteringu w turystyce i promocja współpracy oraz powiązań kooperacyjnych oraz partnerstw z udziałem organizacji turystycznych dla rozwoju turystyki w regionach i w kraju; rozwój i wdrażanie systemów certyfikacji i zarządzania w sektorze gospodarki turystycznej; włączenie społeczności lokalnych oraz regionalnych w budowę produktów i usług regionalnej gospodarki turystycznej; rozwój edukacji dla kadr oraz kształcenie kadr przy udziale partnerów sektorowych – organizacji turystycznych, regionalnych, lokalnych i przedsiębiorców sektora; wspieranie turystyki społecznej; opracowanie i wdrożenie krajowego systemu kwalifikacji w turystyce.

Trzeci cel operacyjny to promocja markowych produktów turystycznych kraju i regionów oraz specjalizacji gospodarczych opartych na turystyce. Dostrzegamy potrzebę realizacji następujących zadań: promocja regionalnych produktów turystycznych i specjalizacji regionalnych w turystyce, budowa narzędzi oraz instrumentów e-systemów informacji i usług w sektorze turystyki, a także nowoczesnych systemów gospodarki elektronicznej dla potrzeb rozwoju turystyki; rozwój zróżnicowanych instrumentów wsparcia, promocji i eksportu usług oraz produktów przedsiębiorczości sektora turystycznego i sektorów powiązanych z rozwojem turystyki; wsparcie promocji gospodarki turystycznej i inicjatyw związanych z rozwojem turystyki m.in. na bazie kultury i rekreacji.

Czwarty cel operacyjny to zagospodarowanie i modernizacja przestrzeni dla rozwoju turystyki i infrastruktury turystycznej, przy zachowaniu ochrony środowiska i zastosowaniu ekoinnowacyjnych technologii. Główne zadania to: wsparcie inwestycji turystycznych w ramach programu rewitalizacji rozwoju miast i obszarów miejskich oraz tworzenie nowych usług; wsparcie działań na rzecz rozbudowy infrastruktury turystyki aktywnej, w szczególności turystyki rowerowej i wodnej.

Chciałabym państwu przybliżyć powiązania pomiędzy głównymi dokumentami strategicznymi dla programu rozwoju turystyki, a więc Strategii Rozwoju Kraju do 2020

oraz przede wszystkim strategii Europa 2020 – jako głównego dokumentu strategicznego Unii Europejskiej – Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki oraz programu rozwoju turystyki. Do programu rozwoju turystyki będą tworzone podprogramy wykonawcze, które dotyczyły będą planu rozwoju klastrów sektora turystyki, planu rozwoju przemysłu spotkań i turystyki biznesowej, planu rozwoju turystyki na obszarach poprzemysłowych, planu rozwoju turystyki wodnej, rowerowej oraz rozwoju turystyki wiejskiej. Przedstawiłam priorytetowe obszary do zagospodarowania, ale nie wyklucza to wsparcia dla innych obszarów turystyki.

Jakie według nas powinny być ramy wdrażania programu? Biorąc pod uwagę fakt, że turystyka ma charakter interdyscyplinarny, absolutnie konieczne jest wzmocnienie koordynacji polityki turystycznej pomiędzy naszym resortem, a więc Ministerstwem Sportu i Turystyki, właściwym do spraw turystyki oraz innymi kluczowymi ministerstwami, które realizowały będą zadania wspierające rozwój turystyki. Z pewnością konieczna będzie współpraca naszego resortu z innymi agendami i podmiotami publicznymi, w szczególności z: Polską Organizacją Turystyczną i jej regionalnymi odpowiednikami – Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowym Centrum Badań i innymi. Konieczne będzie tworzenie partnerstw pomiędzy szczeblami centralnym, a regionalnymi oraz pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym, w tym z udziałem organizacji pozarządowych. Rozwój innowacji sektora usług turystycznych oraz odpowiednie wykorzystanie programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej do wzmocnienia finansowania sektora gospodarki turystycznej również są bardzo istotne.

Przedstawiony państwu slajd ukazuje schemat, który oddaje podstawowe założenia organizacji systemu wdrażania programu rozwoju turystyki do roku 2020. Oczywiście, dla naszego resortu, głównymi współpracownikami będą Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Ministerstwo Gospodarki jest właściwym dla realizacji założeń Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki oraz Programu Rozwoju Przedsiębiorstw do 2020 roku. Jest to kolejny program, który zawierał będzie instrumenty dostępne dla polskich przedsiębiorców. Z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju współpracowali będziemy w zakresie wykorzystania środków finansowych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej, dla wsparcia sektora turystycznego.

Przewidujemy dokonanie pewnych zmian w funkcji Departamentu Turystyki, we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną. W ramach resortu chcielibyśmy przede wszystkim wygenerować dodatkową funkcję. Jest ona obecnie realizowana. Może nie jest to funkcja dodatkowa – źle się wyraziłam – chcemy wzmocnić funkcję Departamentu Turystki Ministerstwa Sportu i Turystyki, jako krajowego centrum zarządzania turystyką. Będzie on zajmował się szeroko pojętym systemem jakości wspierania i certyfikacji, w obszarze turystyki. Chcemy wzmocnić współpracę w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego na rzecz turystyki, dzięki promocji i rozpowszechnianiu informacji na ten temat. Pragniemy, aby Polska Organizacja Turystyczna była motorem rozwoju i wspierania klasteringu w turystyce oraz aby w ramach swoich zadań POT wzmocniło działania z obszaru badań marketingowych. Sądzimy, że korzystne byłoby stworzenie w tym celu wirtualnego obserwatorium turystyki, które będzie generowało wiedzę turystyczną i pozwoli przedsiębiorcom turystycznym oraz innym partnerom z tego sektora, korzystać w prosty i dogodny sposób z pełni dostępnej wiedzy.

Najważniejsze jest, aby cele i zadania, które postawiliśmy przed sobą, miały wystarczające finansowanie. Należy pamiętać, biorąc pod uwagę perspektywę roku 2020 i sytuację budżetu państwa, że większe możliwości przy realizacji tych zadań, zaoferują środki z Unii Europejskiej. Sądzimy, że w ramach finansowania krajowego, dzięki lepszej koordynacji, współpracy i partnerstwu w sektorze, będziemy mogli skuteczniej wykorzystać środki, aby realizować konkretne zadania. Nowa perspektywa Unii Europejskiej, pomimo że turystyka nie jest celem podstawowym polityki spójności, przewiduje pewne możliwości realizowania zadań w tym obszarze.

Jeśli chodzi o finansowanie krajowe, to dostrzegamy możliwość pozyskania środków z części 40 budżetu, w ramach realizacji zadań POT oraz naszego departamentu. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne części budżetu oraz środki z innych

ministerstw, włączonych w realizację zadań na rzecz rozwoju turystyki. Dostrzegamy w ramach środków krajowych, możliwość finansowania ze strony jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, podmiotów gospodarczych, organizacji, jednostek naukowych, otoczenia biznesu, regionalnych i lokalnych organizacji turystycznych, organizacji pozarządowych, fundacji i partnerstw społecznych. Przedstawiłam podstawowe źródła finansowania celów i zadań na najbliższe lata, jeśli chodzi o kraj.

Finansowanie realizacji programu rozwoju turystyki do 2020 przede wszystkim pochodziło będzie z krajowych i regionalnych programów operacyjnych, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich. Współfinansowanie pochodziło będzie z dotacji, instrumentów zwrotnych i grantowych, funduszy pożyczkowych i poręczeniowych.

Cofnę slajdy – chyba nie omówiliśmy tego tematu. W ramach współpracy transgranicznej dostępna będzie możliwość realizacji zadań w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

Program rozwoju turystyki do 2020 roku będzie podlegał stałej ocenie realizacji celów rozwoju turystyki pod kątem efektów. Przewidujemy stworzenie systemu monitorowania osiągania celu nadrzędnego programu rozwoju turystyki do 2020 roku. Zostanie on zbudowany w oparciu o wskaźniki Głównego Urzędu Statystycznego oraz Eurostatu. Przewidujemy, że każdemu celowi operacyjnemu będą podporządkowane wskaźniki do monitorowania realizacji celu głównego. Najważniejszymi narzędziami monitoringu, będą analizy porównawcze i tematyczne na poziomie oceny strategicznej, cykliczne raporty oraz plany zmian we wdrażaniu programu. Zakładamy, że program jest otwarty. W oparciu o zmiany czynników zewnętrznych, które będą wpływały na jego realizację, będziemy na bieżąco wprowadzali zmiany, jakie będą miały na celu dostosowanie go do nowych realiów.

Ewaluacja programu rozwoju turystyki – tak jak wspomniałam, nie jest on zestawem zamkniętych działań i rozwiązań. Ma charakter otwarty. W toku jego realizacji będziemy uwzględniali zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą naszego kraju.

Dziękuję serdecznie za uwagę. Chciałam jeszcze dodać, że zakończyliśmy przede wszystkim konsultacje wewnątrz naszego resortu. Będziemy nanosili teraz uwagi na program rozwoju turystyki. W najbliższym czasie zostanie on przekazany do konsultacji społecznych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję. Czy pani minister chciała uzupełnić przedstawioną wiedzę?

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Chciałam podkreślić, o czym wspomniała pani dyrektor na początku swojego wystąpienia, że ten dokument przypisany jest do strategii rozwojowej w zakresie innowacyjnej i efektywnej gospodarki. Oznacza to, że pewne działania w obszarze turystyki będą objęte innymi strategiami rozwojowymi, politykami i programami wykonawczymi. Przykładem mogą być dwa tego rodzaju programy. Program Rozwoju Przedsiębiorstw podpięty jest pod tę samą strategię, jak nasz program rozwoju turystyki. Kolejny dokument, to np. Polityka Morska do roku 2020. Znalazło się w nim wiele zapisów dotyczących turystyki morskiej i przybrzeżnej, które wynikają m.in. z ostatniego komunikatu Komisji. Po raz kolejny pokazuje to interdyscyplinarność turystyki, ale również, że turystyka ma swój podstawowy i kierunkowy program wykonawczy. Należy pamiętać o tym, że turystyka objęta jest również innymi politykami. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Jako pierwszy zgłosił się pan poseł Jan Tomaszewski. Kto jeszcze chciałby zabrać głos? Dziękuję, zapisałem.

Poseł Jan Tomaszewski (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, gratuluję tego wystąpienia. To, o czym pani minister powiedziała rok temu, potwierdza się. W roku 2013 odwiedziło nas więcej turystów niż w 2012 roku. Mam dwa pytania, związane z tym zagadnieniem. Po pierwsze,

jak Euro przełożyło się na zwiększenie liczby turystów? Jak wykorzystaliśmy organizację tego turnieju? Jeśli w 2013 roku turystów było więcej, jakieś czynniki musiały na to wpłynąć. Czy Euro miało na to wpływ?

Druga kwestia – gratuluję, bo z państwa prezentacji wynika, że wychodzicie z założenia, że nigdy nie jest tak dobrze, żeby nie mogło być lepiej. Chciałbym usłyszeć pewne dane szacunkowe. Fajnie, że wprowadzane są innowacje itp. Jaki progres procentowy, jeśli chodzi o liczbę turystów, można przyjąć bazując procentowo na roku 2013 do 2020 roku? Chciałbym, abyśmy mogli usłyszeć, że w 2020 roku będzie o 50% turystów więcej niż w 2013 roku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję. Proszę teraz o zabranie głosu pana posła Andrzeja Guta-Mostowego. Wiadomo, że pan poseł jest przewodniczącym podkomisji do spraw turystyki. Jego głos będzie adekwatny do omawianego w dniu dzisiejszym tematu, co jest oczywiste. Proszę bardzo.

Poseł Andrzej Gut-Mostowy (PO):

Panie przewodniczący, pani minister, szanowni goście, moje pytanie będzie kontynuacją tego, o co zapytał pan poseł Tomaszewski. Podkomisja dysponuje konkretną wiedzą i wynikami procentowymi na temat wzrostu ruchu turystycznego, jaki można uznać za skutek Euro. Z pewnością jest to wzrost PKB – z 5% na 6%, czyli o 1%. Jest to coś wyjątkowego w zakresie historii nowoczesnej, jeśli chodzi o gospodarkę turystyczną. Tego rodzaju wydarzenia są wielkim impulsem dla rozwoju gospodarki turystycznej.

Chciałbym zwrócić uwagę, że jako Komisja musimy brać pod uwagę dobroczynny wpływ rozwoju turystyki na całą gospodarkę Polski. Z pewnością turystyka przyjazdowa oraz krajowa są priorytetami działań zarówno Komisji jak i rządu. Te gałęzie gospodarki skutkują szybszym rozwojem kraju.

Jak w przedstawionych dokumentach określono wielkie wydarzenia sportowe, które będą miały miejsce w Polsce? Konkretnie chodzi mi o Zimowe Igrzyska Olimpijskie. Moim zdaniem, biorąc pod uwagę ZIO, musimy brać pod uwagę efekt kuli śnieżnej, do jakiego dojdzie, gdy Kraków i Małopolska zaczną pojawiać się w dokumentach na całym świecie, jako organizatorzy imprezy. Moje pytanie jest takie – jak dokumenty odzwierciedlają to zjawisko? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos zabierze jeszcze pan poseł Marek Matuszewski, ale najpierw pani poseł Małgorzata Niemczyk. Bardzo proszę.

Poseł Małgorzata Niemczyk (PO):

Witam państwa. Dziękuję za udzielenie mi głosu. Szanowna pani minister, chciałabym zapytać o turystykę sportową. Jaki ma ona pozytywny wkład w PKB naszego kraju? Dzięki temu pozyskamy dodatkowe argumenty, aby zdobywać dla Polski organizację imprez rodzaju mistrzostw świata w siatkówce, piłce ręcznej, mistrzostw Europy. Nasz kraj nie powinien czekać jedynie na Zimowe Igrzyska Olimpijskie, które odbędą się za wiele lat. Powinniśmy systematycznie, co roku, przeprowadzać wiele imprez. Jest to wartość dodana. Dzięki temu pozyskamy dodatkowe argumenty, które będą wskazywały na to, że warto pozyskiwać te imprezy i płacić za ich organizację. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Głos zabierze teraz pan poseł Marek Matuszewski. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marek Matuszewski (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, są duże możliwości, jeśli chodzi o turystykę. Znane są kraje, które żyją tylko z niej. Spoglądając na nasz kraj, można powiedzieć, że zlikwidowaliśmy wiele z naszych sztandarowych zakładów produkcyjnych. Zrobiła to obecna władza. Może postawmy na turystykę? Jak wszyscy wiemy, przynajmniej tak jest w Polsce, z zainwestowanej złotówki można otrzymać 4-5 zł. Jest to świetny biznes. Każdy chciałby włożyć złotówkę do banku i wyjąć 5 zł. Nie rozumiem, dlaczego minister finansów i premier nie mogą tego zrozumieć, że trzeba postawić na turystykę. Są ku temu możliwości, jest grupa ludzi, którzy mogliby zaangażować się w taką działalność. Te

osoby działają bardzo sprawnie. Byłem tego świadkiem podczas ostatnich targów w Berlinie. W sposób skuteczny umieją oni promować Polskę. Tak jak powiedziałem podczas jednego ze spotkań w Berlinie, niczym Bródka, robią sukces, z niczego. Szanowni państwo, to prawda.

W obszarze turystyki mamy sukces, z niczego. Może warto zaryzykować? Może pani minister powinna być bardziej skuteczna i przedstawić odpowiednie analizy, że z 1 zł można osiągnąć 4 zł dochodu. A może karmicie nas nieprawdziwymi informacjami? Nie pochodzą one jednak jedynie od państwa, ale również osób, które działają w obszarze turystyki od lat.

Jestem zdziwiony podejściem posłów Platformy Obywatelskiej oraz mojego kolegi Kłopotka z Polskiego Stronnictwa Ludowego, że nic w tym zakresie nie robimy. Dysponujemy tą wiedzą od kilku lat. Jeszcze raz powtarzam – ze z zainwestowanej złotówki można uzyskać 5 zł. Trzeba brać udział w licznych targach. Rozmawiałem z niektórymi przedstawicielami z innych krajów. Jeżdżą oni po całym świecie. Nie oszczędzają pieniędzy na turystykę. Nie ma oszczędności, gdy nie jeździ się na targi. Szanowna Komisjo, trzeba zastanowić się, czy nie warto doprowadzić do przełomu w tej dziedzinie. To kura, która znosi złote jajka. Pomimo niedofinansowania tak jest. Możemy porównać sytuację z innymi krajami. Nie powiem nawet, jak jest w Niemczech. Braliśmy udział w odczycie informacji na ten temat. Jeden niemiecki land dysponuje takimi samymi środkami jak polski POT. Tak wygląda sytuacja.

Zadałem sobie trochę trudu, podobnie jak wielu zasiadających w naszej Komisji posłów i zapoznałem się bardziej dogłębnie z tematem. Muszę powiedzieć, że jest to nieprawdopodobne, że osiągamy tak wysokie zyski z turystyki, przy tak niskim wkładzie. Szczególnie zachęcam posłów z Platformy Obywatelskiej i PSL, aby coś zrobili w tym zakresie. Jako posłowie opozycji jesteśmy otwarci na zmiany. Więcej pieniędzy należy przeznaczać na turystykę. Za rok lub dwa, problemy budżetowe będą przez to mniejsze. Te pieniądze mogą zasilić nasz budżet. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję bardzo. Sądzę, że temat pozyskiwania środków z działalności turystycznej w kontekście działań POT, przerabiamy na co dzień. Myślę, że pan prezes również zabierze głos w tej sprawie. Turystyka ma znaczny udział w PKB, na przełomie lat on wzrósł znacząco. Nie jest to jeszcze sytuacja, w której wypada spocząć na laurach. Niewątpliwie warto dowiedzieć się, jak osiągnąć sukces w tym zakresie. Bardzo proszę teraz o udzielenie odpowiedzi na pytania, które zostały zadane przez państwa posłów.

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, panowie posłowie, szanowni państwo, jako środowisko turystyczne nie chcemy przypisywać sobie sukcesu pod względem poziomu przyjazdów. Niewątpliwie – mówię o tym z pełną odpowiedzialnością – Euro 2012 przyczyniło się w znacznej mierze do osiągnięcia tych wyników. Rok 2013 zamknął się kolejnym wzrostem, co oznacza odłożony efekt Euro. Mamy nadzieję – takie badania zostały przeprowadzone jeszcze przed mistrzostwami – że będzie odzwierciedlał się, w liczbie przyjazdów w przyszłości. Oczywiście, o ile nie pojawią się nieprzyjazne czynniki zewnętrzne. Obecna sytuacja polityczna na Ukrainie, w zależności od tego jak się rozwinie, może być takim czynnikiem. Mamy nadzieję, że w kolejnych latach, odłożony efekt Euro, będzie dostrzegalny. Nie chodzi tylko o to, ale również o kolejne ważne wydarzenia sportowe, jakie będą miały miejsce w naszym kraju. Przed chwilą zakończyły się halowe mistrzostwa w Sopocie. Sądzę, że one również będą miały wpływ na turystykę. Za kilka miesięcy odbędą się mistrzostwa świata w siatkówce.

Jeśli chodzi o prognozę, to jeszcze przed Euro przeprowadziliśmy badania, które pozwoliły nam stwierdzić, że liczymy na to, iż odłożony efekt mistrzostw spowoduje co roku wzrost w granicach pół miliona turystów zagranicznych. Efekt roku 2012 i 2013 – ten wskaźnik został znacznie przekroczony. Mamy nadzieję, że ta pozytywna tendencja utrzyma się. Poświadcza to, że duże imprezy sportowe mają niebagatelny wpływ na wzrost ruchu turystycznego oraz wpływy do budżetu. Jeśli chodzi o efekt gospodarczy dużych wydarzeń sportowych, jakim było Euro, jest on również policzalny, nie tylko

w kontekście zwiększonego ruchu turystycznego. Jeśli chodzi o Euro, to o ile dobrze pamiętam, wyniki tych badań sugerują 2% PKB. Jeśli zsumujemy dochody przyniesione z turystyki i tych wydarzeń, udział w PKB jest o wiele większy.

Odpowiadając na pytanie pani poseł Niemczyk, w naszych dokumentach strategicznych, a szczególnie w aspekcie Polskiej Organizacji Turystycznej, w strategii rozwoju turystyki do 2020 roku, wpisaliśmy duże imprezy sportowe, jako bardzo znaczące wydarzenia. Jest to również odpowiedź na pytanie pana posła Guta-Mostowego – to bardzo ważny element promocji turystycznej Polski. Polska Organizacja Turystyczna nie ma nowego zadania w postaci pozyskiwania tego rodzaju dużych imprez sportowych. Zajmują się tym przede wszystkim polskie związki sportowe oraz Polski Komitet Olimpijski. Chcemy wspierać proces pozyskiwania imprez w kontekście promocyjnym, ponieważ upatrujemy w tym dużą szansę dla promocji turystycznej kraju. Myślę również o obszarze infrastrukturalnym. Mówiąc o ZIO w przyszłości oraz wydarzeniach, które miały miejsce przed Euro, jest duża szansa na rozwój infrastrukturalny, do którego może dojść na przełomie krótkiego okresu. Infrastruktura może później pozytywnie przyczynić się do rozwoju turystyki.

Krótko chciałam odnieść się do wystąpienia pana posła Matuszewskiego. Pragnę powiedzieć, że staramy się robić dużo, na miarę naszych możliwości. Proszę pamiętać, że jest to wysiłek wspólny, finansowy, nie tylko Polskiej Organizacji Turystycznej, Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz budżetu w części 40, ale przede wszystkim regionów. Finansowanie z poziomu budżetu samorządów wojewódzkich jest znaczące. Należy mieć to na uwadze. Sukcesu nie byłoby bez współpracy z samorządami oraz bezpośredniego zaangażowania branży turystycznej, która współdziała i współrealizuje niektóre z tych przedsięwzięć, chociażby targi turystyczne w Berlinie. Gdyby nie to, sukces byłby o wiele mniejszy. Program, o którym rozmawiamy w dniu dzisiejszym będzie dla nas podstawą działania. Pewne nowe zadania, które w nim się pojawiają, dadzą nam możliwość wystąpienia o nowe środki. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję. Zaraz udzielę głosu zaproszonym gościom, ale najpierw pytania uzupełniające zadadzą posłowie. Bardzo proszę, głos ma pan poseł Jan Tomaszewski. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Dziękuję.

Poseł Jan Tomaszewski (PiS):

Pani minister, opierając się na tym, co pani powiedziała, mam lekkie pretensje do ministerstwa, dlaczego te dane nie są zaprezentowane opinii publicznej? Powinien być program, który miałby na celu poinformowanie opinii publicznej o tych sprawach. Dlaczego o tym mówię? Celowo zapytałem o Euro i Zimowe Igrzyska Olimpijskie. Potwierdziła pani moją opinię. Odzywają się teraz głosy – po co nam te ZIO, Euro, mistrzostwa w siatkówce i wszystko inne. Sądzę, że ministerstwo powinno przeznaczyć środki, aby media zainteresowały się tymi danymi. To, co pani powiedziała, jest dla mnie przekonujące. Dlaczego takich informacji nie przekazuje się na poziomie krajowym? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Pan poseł Marek Matuszewski ma głos.

Poseł Marek Matuszewski (PiS):

Pani minister, myślałem szczególnie o regionach. Widziałem, jak wszystko wyglądało w Berlinie. Podkreślam, że nie może być tak – dysponujemy wiedzą z Berlina, nie wiem, jak widzą to inni posłowie – że odchudza się zagraniczne odziały POT. Nie jest tak z powodu czyjegoś kaprysu, ale po prostu brakuje pieniędzy. Nie może tak być. Jak mamy się rozwijać, jeśli ogranicza się kadrę, warunki są coraz gorsze, bo nie ma pieniędzy. Może warto pomyśleć o tym panie prezesie, aby uzależnić fundusze od wyników? Jeśli z danego kraju przyjeżdża do nas coraz więcej osób, to pracownicy ci są efektywni. Trzeba ich z tego powodu wesprzeć, aby z tego kierunku przyjeżdżało jeszcze więcej turystów. Sądzę, że takie zasady poznają studenci pierwszego roku ekonomii. Musimy robić coś w tym zakresie. Jeśli w naszym kraju nie ma stoczni, innych dobrych zakładów pracy, ale mamy potencjał turystyczny, należy zrobić wszystko – to leży szczególnie

w gestii pani minister – aby osiągnąć z tego jak największe przychody. Mam wrażenie, że pieniądze uciekają nam koło nosa, ze wspomnianych przeze mnie powodów.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Proszę o udzielenie odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Odniosę się do poruszonego tematu komunikacji medialnej. Panie pośle, gdziekolwiek jestem, podczas wywiadów, konferencji prasowych, mówię o tych danych. W piątek będę brała udział w debacie na ten temat, zorganizowanej przez „Rzeczpospolitą". Podczas niej również opowiem o tych danych. Może osób nieprzekonanych w przyszłości będzie ubywało.

Poseł Jan Tomaszewski (PiS):

A może tych konferencji prasowych jest za mało, pani minister? Trzeba wyjść do ludzi.

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Przyjmuję pana uwagę jako słuszną i zasadną.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Głos jeszcze zabrać chciał pan prezes Szmytke. Bardzo proszę.

Prezes Polskiej Organizacji Turystycznej Rafał Szmytke:

Szanowni państwo, zostałem wywołany do odpowiedzi. Pan redaktor zapewne zamieści stosowne informacje z dzisiejszego posiedzenia. Uspokajam pana posła, pierwsze kroki zostały podjęte. Dolać chciałbym trochę oliwy do ognia, pani minister. Od 2009 roku do 2013 roku, wzrost turystyki przyjazdowej wynosi 30%. Takiego progresu mogą pozazdrościć inne gałęzie gospodarki, nie tylko polskiej. Nie tylko imprezy sportowe – podaję przedział lat 2009-2013, bowiem był to okres, gdy odbywały się duże imprezy kulturalne i polityczne – mają wpływ na turystykę. Prezydencja Polski w UE, Rok Chopinowski, to ważne wydarzenia. Pan poseł Matuszewski powołał się na targi w Berlinie. Rzeczywiście jest to miejsce, gdzie co roku spotyka się cały świat turystyczny. Dyskutowaliśmy z panią minister i dziennikarzami na wiele tematów w tym zakresie. Nasz sukces zależy od całej branży – regionalnych organizacji turystycznych, naszych działań na poziomie centralnym oraz możliwości tworzenia pozytywnego przekazu z Polski, budowanego wokół dużych wydarzeń. Tego rodzaju wydarzenia nazywamy kotwicami medialnymi, wokół których budujemy nasz przekaz.

Budżet Polskiej Organizacji Turystycznej w roku powstawania, czyli w roku 2000, wynosił bodajże 42 mln zł, a w roku bieżącym 38 mln zł. Doliczając do tego inflację łatwo policzyć o ile mniejszymi środkami dysponujemy. Można powiedzieć, że jest to 60% początkowych funduszy 13 lat temu. Bez komentarza pozostawię kwestię, czy warto inwestować w turystykę. Na tej sali nie trzeba o tym mówić. Sądzę, że dzięki wspólnym działaniom ministerstwa i Komisji, bo co roku rozmawiamy o budżecie, przedstawiamy go, wiemy jak trudno rozmawiać z ministrem finansów – nie dotyczy to jedynie tej kadencji. Mogę o tym opowiedzieć z perspektywy 13 lat pracy POT. Jest to praca u podstaw. Wyniki sektora turystycznego są coraz lepsze. Sądzę, że w końcu uda się nam przełamać błędne koło. Wyniki oraz efekty naszej pracy na przełomie ostatnich lat pozwalają nam z otwartą przyłbicą powiedzieć, że jest to biznes, na którym Polska zarabia ogromne pieniądze, a może zarabiać jeszcze większe.

Jeśli chodzi o kwestię nie tyle likwidowania, ale redukcji kadrowych naszych ośrodków zagranicznych, o czym wspomniał pan poseł, pragnę uspokoić, że są to działania przemyślane. Wynikają ze zmiany narzędzi, jakie stosujemy. Świat bardzo się zmienił przez 12 lat. Internet, media społecznościowe zmieniły wiele. Ograniczmy liczbę naszych siedzib, ich lokalizacje są mniej wyeksponowane. Turystów indywidualnych nie obsługujemy już tak często, jak kilka lat temu. Zajmujemy się tym poprzez internet, poprzez wysyłkę e-maili, kontakty poprzez media społecznościowe. Należy jednak powiedzieć, że jesteśmy w grupie państw, które mają najmniejszą liczbę placówek na świecie. Sądzimy, że należy modyfikować te placówki. Utrzymując ten sam poziom budżetu, staramy się otwierać nowe. Przed nami jest wielkie zadanie związane z rynkami azjatyckimi, a dokładnie

z Chinami. Musimy te wyzwania udźwignąć. Analizujemy i układamy nasze zadania na rynkach, gdzie znajdują się nasze ośrodki, aby móc wygenerować środki na działania na kolejnych rynkach. Sądzę, że to temat warty omówienia podczas posiedzenia, gdy omówimy plany POT na przyszłe lata. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję. Chciałbym dodać, że efekty wzrostu ruchu turystycznego, szczególnie w Polsce są ewidentne. Rozumiemy, mówię w imieniu państwa posłów, jeśli mogę, że rząd kreuje pewne wpływy z budżetu na kolejne lata. To ustala priorytety. Naszym zadaniem, odpowiadając na pytania państwa posłów, jest zwiększenie środków w dziedzinach, które przynoszą efekty. Nie mówię o kwestiach propagandowych, ale głównie o gospodarce. Wiele państw opiera swój budżet na turystyce. Możemy być takim państwem. Wartości – krajoznawcza, turystyczna, przyrodnicza – są czymś, co warto osiągnąć. To, o czym mówię, to niemal banał. Są to sprawy ewidentne, na które należy położyć nacisk.

Dużym doświadczeniem dla nas była wizyta w Berlinie, na targach ITB, w których wzięliśmy udział na zaproszenie pana prezesa Szmytke. Mówię o sobie, panu pośle Matuszewskim oraz o panu Arturze Zaniewskim, który starał się nam udzielić jak największego wsparcia, podczas tej jakże owocnej wizyty. W dniu 4 marca uczestniczyliśmy w otwarciu targów. Dopiero tam mogliśmy zobaczyć, jak ogromne jest to przedsięwzięcie. Tylko w otwarciu uczestniczyło 5 tys. osób. Po otwarciu był bankiet dla tych osób. Proszę sobie wyobrazić, jak duże jest to przedsięwzięcie. W dniu 5 marca mogliśmy wysłuchać przemówień. Co roku targi te odwiedza wielu ministrów, parlamentarzystów, ambasadorów, osób ze świata kultury, sportu, przedstawicieli branży turystycznej. Przy naszym stoisku można było zauważyć wielu zainteresowanych. Z tego powodu dobrze dzieje się, że przedstawiciele Polskiej Organizacji Turystycznej byli współorganizatorami naszego stanowiska. Przedstawiciele ministerstwa i berlińskiego POT zadbali o to, aby Polska zaprezentowana była bardzo dobrze.

Kolejnego dnia zapoznaliśmy się z ofertą stoiska przygotowanego przez POT. Stoisko znajdowało się na dość sporej jak na polskie możliwości powierzchni, bo około 15 a, czyli 1500 m^2. Zdominowane było przez tematykę spa, uzdrowiskową oraz medyczną. Te dziedziny stanowią priorytety polskiej produkcji turystycznej w bieżącym roku. Na terenie specjalnie wyznaczonej strefy swoją ofertę przedstawiały podmioty należące do konsorcjum spa, które zostało powołane przez POT w 2013 roku. Możemy dostrzec więc działania POT, jako inspiratora i kreatora ekspansji naszego produktu na zewnątrz kraju. Jest to przecież główny cel jego działania.

Podczas drugiego dnia targów oglądaliśmy stoiska na polskim pawilonie. Reprezentowane były przez miasta – Bydgoszcz, Gdańsk, Sopot, Łódź, Katowice, Kraków, Wrocław i Warszawę. Motywem dominującym były Mistrzostwa Świata Mężczyzn w Piłce Siatkowej – warto podkreślić ten fakt. Tak jak dwa lub trzy lata temu prezentowaliśmy to, co zapewnimy podczas Euro 2012, bardzo wyraźnie można było dostrzec promowanie mistrzostw w siatkówce, które odbędą się na przełomie sierpnia i września. Można jeszcze wiele powiedzieć na ten temat. Warto zauważyć, że drugiego dnia targów wieczorem odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli regionów. Obecni byli przedstawiciele marszałków województw lub sami marszałkowie. Tak jak zauważył pan prezes Szmytke, często na obczyźnie można szybciej zorganizować spotkanie i w pełniejszym składzie, niż w Polsce. Biorę pod uwagę wszystkie organizacje, jakie działają na terytorium naszych województw.

Odwiedziliśmy również polską ambasadę. Byliśmy przyjęci przez pana ambasadora Jerzego Margańskiego. Omawialiśmy kwestie przebudowy naszej ambasady lub odbudowy, bowiem ten budynek jest bardzo zniszczony. Odwiedziliśmy budynek, który zastępuje ambasadę zasadniczą, jaka znajduje się przy ulicy… Jak ona się nazywa?

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Unter den Linden.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

O, właśnie. To bardzo ważna ulica, jeśli chodzi o stronę NRD, gdy wyjeżdżało się na Bramę Brandenburską. Szkoda, że obecne były tylko dwie osoby. Planowaliśmy, że będzie więcej

osób, ale z różnych względów mogliśmy być obecni tylko my – pan Marek i ja. Była to dla nas bardzo owocna podróż. Przepraszam za długie sprawozdanie, ale sądzę że to istotne, aby o tym opowiedzieć. Działalność reprezentacyjna, nie tylko na targach w Berlinie, jest godna uwagi. Dziękuję bardzo. Zgłosił się jeszcze pan – proszę się przedstawić.

Członek zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Agentów Turystycznych Marek Kamiński:

Marek Kamiński z Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Agentów Turystycznych. W oparciu o podział naukowy, turystykę dzieli się na przyjazdową i wyjazdową. Jako przedstawiciel agentów turystycznych, którzy zajmują się turystyką wyjazdową chciałbym poruszyć pewien temat. Sprzedajemy oczywiście również turystykę przyjazdową. W programie o turystyce wyjazdowej nie doczytałem się niczego. Biorąc pod uwagę, że w ramach turystyki zorganizowanej w ubiegłym roku wyjechało 1,7 mln osób, naszych obywateli, średnio płacąc 2200 zł za jeden pakiet wyjazdowy, mówimy o olbrzymich kwotach. Z pewnością w ramach 6% PKB turystyka wyjazdowa ma bardzo znaczący udział.

Obecnie jesteśmy na takim etapie, że jeśli nie zajmiemy się ustawą o usługach turystycznych, obserwujemy to u naszych agentów niemal codziennie, na przełomie najbliższych lat przestaniemy mówić o turystyce, bo nie będzie istniała. Mówię o turystyce wyjazdowej. Obecnie niemal codziennie powstają nowi organizatorzy turystyczni, którzy na podstawie pakietowania nie podlegają żadnej ustawie o usługach turystycznych, sprzedając turystykę. Zajmują się działem turystyki, które daje olbrzymie pieniądze, a nie podlegają żadnym rygorom. Apeluję w związku z tym do pań i panów posłów, abyśmy zajęli się tą ustawą w trybie pilnym. Widzimy, że właściwie codziennie nasi klienci kupują pakietowane usługi turystyczne, które nie podlegają ustawie.

Korzystając z tego, że omawiany będzie dziś jeszcze jeden temat, który dotyczy również turystyki wyjazdowej, chciałbym zapytać, na jakim etapie są prace nad turystycznym funduszem gwarancyjnym? Czy jest on dalej elementem prac podkomisji stałej? Jak wygląda sytuacja? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję. Myślę, że pani minister nie będzie odpowiadała na te pytania. Przekażemy pana uwagi panu przewodniczącemu podkomisji. Prowadzi on prace nad funduszem i znalezieniem optymalnego rozwiązania w tym zakresie. Tylko tyle mogę powiedzieć. Z pewnością pana dzisiejsze wystąpienie zostanie przekazane członkom podkomisji, aby mogli je rozpatrzyć. Zapewne będzie mógł pan również uczestniczyć w jej obradach. Proszę tylko zgłosić taką chęć. Może już pan uczestniczy w jej pracach?

Członek zarządu OSAT Marek Kamiński:

Oczywiście uczestniczę w jej pracach, ale nie słyszymy, aby coś działo się w tym zakresie.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Myślę, że prace podkomisji oraz ministerstwa podążają we właściwym kierunku. Niedługo dojdzie do rozstrzygnięcia w sprawie. Moim zdaniem, nastąpiło znaczące przyspieszenie prac. Pani minister…

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Wypowiem się tylko w kontekście omawianego w dniu dzisiejszym tematu. Jeśli chodzi o program, to rzeczywiście w ramach konsultacji wszystkie uwagi będziemy analizowali bardzo uważnie. Chodzi również o elementy związane z turystyką wyjazdową, które powinny być zawarte w tego rodzaju dokumencie. Weźmiemy je pod uwagę. Wkrótce nastąpi czas, aby ocenić ten dokument pod tym względem i zgłosić stosowne do niego uwagi.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję. Była to wartościowa deklaracja. Jeśli nie ma innych pytań, a nie słyszę już zgłoszeń, przystąpimy do omówienia punktu drugiego porządku dziennego – informacji ministra sportu i turystyki na temat działań Komisji Europejskiej na rzecz turystyki. Bardzo proszę, głos ma pani minister.

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Zapewne państwo pamiętają, zwracam się do członków Komisji oraz wszystkich obecnych, że wątek turystyki w Unii Europejskiej z różnego punktu widzenia mieliśmy okazję omawiać. Dzisiejszy temat i informacja ma na celu przedstawienie działań obecnie podejmowanych przez Komisję Europejską na rzecz turystyki. Moje ogólne spostrzeżenie, którym chciałam się z państwem podzielić jest takie, że odnoszę wrażenie, iż Komisja Europejska stara się zrekompensować brak celu tematycznego w ramach polityki spójności, dotyczącego turystyki, pewnego rodzaju zwiększoną aktywnością na rzecz inicjatyw, które mogłyby spowodować finansowanie działań na rzecz turystyki w nowej perspektywie unijnej.

Krótko opowiem, bo materiał przedstawiony Komisji jest dość obszerny, o najważniejszych elementach działań, jakie chciałam przedstawić. Oczywiście raz jeszcze pragnę zwrócić uwagę, że dopiero po Traktacie lizbońskim tak naprawdę kompetencje Unii rozszerzone zostały na obszar turystyki. Stosowny artykuł traktatu stwierdza, że UE ma kompetencje w zakresie prowadzenia pewnych działań mających na celu wspieranie i koordynowanie oraz uzupełnianie aktywności państw członkowskich w tym obszarze. Turystyką w Komisji Europejskiej zajmuje się Dyrekcja Generalna do spraw Przedsiębiorczości i Przemysłu. Pokazuje to, w jaki sposób Unia Europejska postrzega turystykę. W jej ramach powołano specjalną komórkę, tzw. Tourism Unit, której rolą jest zapewnienie, aby turystyka była uwzględniona przy wdrażaniu innych polityk unijnych, m.in. dotyczących konkurencyjności rynku wewnętrznego, zatrudnienia, spraw społecznych, ale również sprawiedliwości, polityki regionalnej, ochrony konsumentów i kwestii środowiskowych. Najważniejszym organem opiniodawczo-doradczym Komisji w sprawach turystyki jest Doradczy Komitet Turystyki. W skrócie nazywany jest TAC. W jego skład wchodzą przedstawiciele państw członkowskich, a zadaniem jest konsultowanie wszelkich inicjatyw na poziomie Komisji podejmowanych w zakresie turystyki. Dwa najważniejsze fora, na których te kwestie poddane są dyskusji to: Europejskie Forum Turystyki, które odbywa się raz do roku oraz nieformalne spotkania ministrów organizowane przez poszczególne prezydencje.

Przechodząc do omówienia działań Komisji Europejskiej należy zwrócić uwagę, że najważniejszym dokumentem strategicznym Unii jest obecnie strategia Europa 2020. Jeden z jego projektów flagowych dotyczy turystyki. Wszystkie działania, które podejmuje Komisja na rzecz turystyki, skupiają się w obszarze czterech najważniejszych filarów. Przede wszystkim jest to: stymulowanie konkurencyjności turystyki europejskiej; wspieranie zrównoważonego rozwoju tego sektora oraz położenie szczególnego nacisku na jakość; kwestia promocji Europy jako najważniejszego kierunku turystycznego na świecie oraz próba uczynienia jej wizerunku bardziej spójnym; finansowanie, które przekłada się na pełne wykorzystanie wszystkich polityk i instrumentów finansowych, które mogłyby być wykorzystane na rzecz rozwoju turystyki.

Chciałabym krótko omówić poszczególne działania w zakresie czterech filarów. Rozpoczynając od pierwszego – stymulowania konkurencyjności – Komisja Europejska zwraca państwom członkowskim uwagę na pewne działania i podejmuje kroki wspierające. Przede wszystkim jest to zachęcanie do zróżnicowania oferty turystycznej. Dywersyfikacja oferty, próba podejmowania inicjatyw w zakresie tworzenia wspólnych produktów i szlaków turystycznych. Te działania Komisja premiuje i wspiera najbardziej, również finansowo. Jeśli chodzi o dywersyfikację, to sądzę, że nie trzeba do niej nikogo przekonywać. Uważam, że jest to słuszny kierunek działań. Różnego rodzaju wydarzenia i czynniki zewnętrzne mogą bardzo szybko zniwelować wiele lat efektywnej pracy, jeśli skupiamy się przykładowo tylko na jednym produkcie.

Innowacje w sektorze turystycznym szczególnie leżą Komisji Europejskiej na sercu. Te kwestie najbardziej dostrzegalne są w kontekście nowej perspektywy finansowej. Innowacyjność będzie w jej ramach szczególnie premiowana. Wszelkiego rodzaju działania, zwłaszcza w obszarze innowacyjnych technik komunikacyjnych, będą przez Komisję doceniane i wspierane. My również dostrzegamy i wspieramy te działania. W nowej perspektywie Polska Organizacja Turystyczna przygotowuje innowacyjny projekt, który

ewentualnie mógłby znaleźć dofinansowanie w ramach programu związanego z rozwojem cyfrowym. Staramy się wpisać w priorytety wskazane przez Komisję.

Kolejną kategorią jest podnoszenie jakości kadr dla turystyki i kwalifikacji zawodowych. Prowadzone są prace związane z Europejską Ramą Kwalifikacji oraz z przygotowaniem Polskiej Ramy Kwalifikacji w obszarze turystyki. Mieliśmy okazję kiedyś rozmawiać na ten temat podczas posiedzenia Komisji. Wspomniany proces dopiero się rozpoczyna. W moim odczuciu będzie miał kolosalne znaczenie, jeśli chodzi o rozwój turystyki i przygotowanie Polskiej Ramy Kwalifikacji, zwłaszcza dla obszaru szkolenia nieformalnego. Formalny obszar szkolenia – zawody w obszarze turystyki takie jak technik gastronomii, technik turystyki – zwłaszcza na poziomie kształcenia średniego, obwarowany jest minimalnymi wymaganiami. Zastosowanie przygotowania Polskiej Ramy Kwalifikacji w tej kategorii jest zdecydowanie łatwiejsze. Jeśli chodzi o obszar szkolenia pozaformalnego, będzie miało to zasadnicze znaczenie dla jakości kadr i będzie działało na rzecz szerokorozumianej gospodarki turystycznej.

Następne działania mają na celu przedłużenie sezonu turystycznego. Widoczne są w różnych konkretnych działaniach Komisji. Jest to między innymi program Calypso oraz wszelkiego rodzaju działania związane z upowszechnianiem i zachęcaniem państw członkowskich do prowadzenia tzw. turystyki dostępnej. Tak można przetłumaczyć nazwę tego programu wprost. Podejmowane są działania, które powodowałyby zwiększenie dostępności usług turystycznych dla każdej grupy społecznej, również mniej uprzywilejowanych, pod względem finansowym lub niepełnosprawnych. Pragnę państwa poinformować, że jeśli chodzi o przełożenie tych działań na nasz rynek, ostatnio przygotowywany przez rząd program dla rodzin wielodzietnych – tzw. Karta Dużej Rodziny – również docelowo będzie zawierał pewne usługi związane z turystyką, a zwłaszcza noclegowe. Taki akces, w porozumieniu ze stosownymi stowarzyszeniami kwaterodawców i hoteli jako Ministerstwo Sportu i Turystyki przekazaliśmy do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Kolejne działanie dotyczy rozbudowy bazy wiedzy społeczno-gospodarczej dotyczącej turystyki. Jest to tzw. Wirtualne Obserwatorium Turystyki, o czym wspomniała pani dyrektor, omawiając program rozwoju turystyki do roku 2020. W naszym odczuciu to bardzo ważne przedsięwzięcie. Po pierwsze pozwoli na usystematyzowanie i zebranie w jednym miejscu całej wiedzy na poziomie krajowym. Nie chodzi tylko o wyniki badań ze szczebli regionalnych i krajowego, do badań marketingowych, ale również w zakresie polityk sektorowych na poziomie krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz regionalnych.

Następne działanie to wspieranie rozwoju zrównoważonej i odpowiedzialnej turystyki wysokiej jakości. Komisja Europejska jakiś czas temu podjęła działania dotyczące Europejskiego Znaku Jakości. W chwili obecnej forma jego wprowadzenia ewoluuje. Miało być to rozporządzenie, ma być zalecenie. W przyszłym tygodniu grupa robocza odbędzie spotkanie w tej sprawie. Będziemy zgłaszali pewne uwagi w tym zakresie. Fakultatywność i nieobowiązkowość wprowadzenia tego znaku jest dla nas oczywista. Tym niemniej powinien być on pewną wskazówką dla turysty przyjeżdzającego do Europy. Kryteria powinny być jasno określone – dotyczące kwaterodawców oraz ofertodawców produktów turystycznych.

Na rzecz tego priorytetu – jakości turystyki – prowadzone jest kolejne działanie Komisji Europejskiej z lutego 2014 roku. Mówię o strategii dla zrównoważonej turystyki nadmorskiej i morskiej. Objawiła się ona w komunikacje Komisji Europejskiej. Oferuje to szansę zrównoważonego wzrostu dla sektorów morskich. Podkreślono, że sektory te są największą dziedziną działalności gospodarczej, związanej z morzem. Dla zainteresowanych powiem, że ten sektor zatrudnia obecnie niemal 2,5 mln osób, co czyni go znaczącym. Przekładając te dane na działania krajowe i nasz rynek, przygotowaliśmy stosowne zapisy, które włączyliśmy do Polityki Morskiej Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020. Inicjatywa w postaci tego komunikatu jest wspólnym działaniem naszej generalnej dyrekcji oraz dyrekcji DG MARE. W dniu wczorajszym powróciłam z nieformalnego spotkania ministrów, organizowanego podczas posiedzenia prezydencji greckiej. Uczestniczyła w nim pani komisarz Damanaki, odpowiadająca za działania związane z polityką

morską. Rozmawialiśmy na te tematy dość szeroko. Sądzę, że dla Polski w kontekście strategii rozwoju Morza Bałtyckiego, jest to szczególnie ważny komunikat. Możemy wygenerować wartość dodaną w obszarze turystyki morskiej i przybrzeżnej.

Komisja Europejska od dłuższego czasu podejmuje inicjatywę na rzecz jakości w turystyce. Jest to konkurs na najlepsze europejskie kierunki turystyczne. Polska od kilku lat aktywnie bierze w nim udział. O ile dobrze wiem, ostatnia edycja w roku 2013 poświęcona była turystyce dostępnej, m.in. dla osób niepełnosprawnych. Polska propozycja, która wygrała w tym konkursie, to oferta Przemyśla. Został przygotowany produkt dla turystów niepełnosprawnych. Cieszy nas, że nasze regiony i kreatorzy produktów turystycznych aktywnie uczestniczą w tym programie.

Jeśli chodzi o działania Komisji Europejskiej na rzecz spójnego wizerunku i promocji Europy, jako kierunku turystycznego, przejawiają się one w finansowaniu zadań prowadzonych przez Europejską Komisję do spraw Turystyki. Jest to międzynarodowa organizacja, która składa się z przedstawicieli narodowych organizacji turystycznych państw członkowskich Unii Europejskiej. Generują oni pewne działania dotyczące promocji UE na rynkach pozaeuropejskich. Wymiernym działaniem jest prowadzenie wspólnego portalu internetowego – visiteurope.com. Na przełomie lat 2012-2013, dzięki dofinansowaniu przez Komisję Europejską, realizowana była kampania pod hasłem *Europe – whenever you're ready*. Hasło to można przetłumaczyć – zawsze gdy jesteś gotowy, to Europa. Traktujemy ją więc jako naturalny wybór turystyczny.

Omówię teraz ostatni filar podstawowych działań Komisji Europejskich – wykorzystanie potencjału różnych obszarów polityk instrumentów finansowych. Sądzę, że poprzez komunikaty dotyczące polityki morskiej, Program COSME, który zawiera środki na realizację konkursów, Komisja stara się wspierać wpisanie turystyki do innych polityk, które mogą być finansowe wprost z polityki spójności. Pragnę szczególnie podkreślić to, o czym powiedział pan prezes Szmytke. Od początku, gdy zaczęliśmy przygotowywać perspektywę 2014-2020, pomimo że Komisja Europejska nie wskazała celu tematycznego turystyki wprost, staraliśmy się pracować efektywnie, aby znalazła swoje miejsce w nowej perspektywie. Obecnie wydaje się, że przynajmniej w projekcie umowy partnerstwa, przyjętym przez rząd w grudniu ubiegłego roku i w projektach programów operacyjnych, udało się takie zapisy zawrzeć. Jako pierwsi rozpoczęliśmy negocjacje z Komisją Europejską, dotyczące umowy partnerstwa, na kolejnym etapie programów operacyjnych. Mamy nadzieję, że współpracując ściśle z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz innymi resortami, uda nam się efektywnie dla turystyki te negocjacje zamknąć.

Chyba najważniejsze działanie legislacyjne, jakim obecnie zajmuje się Komisja, a które z pewnością spowoduje w naszym kraju zmiany ustawowe, to jest nowa dyrektywa zmieniająca dyrektywę 90/314, jaka dotychczas obowiązywała. Określała ona zakres ochrony konsumentów – klientów biur podróży. Dotyczyła będzie również tematów, o których wspomniał pan prezes Kamiński, w ramach depakietyzacji i tego, co przyniesie nowa rzeczywistość w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej w turystyce. Dyrektywa leży u podstaw prac prowadzonych w ministerstwie, w ramach przygotowywania nowej ustawy o usługach turystycznych. Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Czy ta dyrektywa została już przyjęta?

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Nie, jest ona teraz poddawana intensywnym konsultacjom na poziomie Komisji, Rady oraz Parlamentu. Pojawiają się nowe, zasadnicze uwagi, chociażby ze strony ETOA – Europejskiego Stowarzyszenia Touroperatorów. Trudno ocenić, czy proces legislacyjny zakończy się przed majowymi wyborami do parlamentu. Możliwe, że zostanie przełożony na późniejszy okres.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dobrze. Dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy mają państwo pytania?

Podsekretarz stanu w MSiT Katarzyna Sobierajska:

Bardzo przepraszam, panie przewodniczący, od tego powinnam zacząć moją wypowiedź – chciałaby wprowadzić korektę do materiałów dotyczących informacji, jakie państwu przekazaliśmy. Na stronie nr 4 w ostatnim wierszu wkradła się literówka. Polska prezydencja w ramach Europejskiego Forum Turystyki zaproponowała debatę ministrów, która odbyła się nie w dniu 6 października 2012 roku, ale 6 października 2011 roku. Bardzo przepraszamy.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Poseł Jan Tomaszewski (PiS):

Nie ma potrzeby zabierać głosu, trzeba życzyć pani minister, aby zdobyła jak najwięcej funduszy unijnych i już.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Optymistyczna wypowiedź pana posła. Mogę zatem uznać… Bardzo proszę, proszę się przedstawić.

Wiceprezes Izby Turystyki Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Szymański:

Dzień dobry państwu, nazywam się Andrzej Szymański i jestem wiceprezesem Izby Turystyki Rzeczypospolitej Polskiej. Chciałbym bardzo podziękować pani minister za włożony trud i pracę nad przygotowaniem materiału. Można z niego wyczytać przyszłość polskiej turystyki do 2020 roku. Chciałbym ustosunkować się do pierwszego filara, który mówi o stymulowaniu sektora turystycznego i podnoszeniu kwalifikacji zawodowych. W Polsce branża turystyczna ma różne zdanie na temat sylwetki absolwentów opuszczających różne uczelnie wyższe, o specjalizacji turystycznej, gastronomicznej i hotelarskiej. Muszę podzielić się z państwem wiedzą, że Wyższa Szkoła Turystyki i Języków Obcych w Warszawie podjęła prace badawcze na temat określenia sylwetki absolwenta szkoły turystycznej w Polsce, jakiego oczekuje branża turystyczna. Przeprowadzono kilkaset ankiet. W badaniach uczestniczyli właściciele bazy turystycznej, biur podróży oraz inne osoby zajmujące sią tą dziedziną. Ankiety skierowano do branży hotelarskiej i turystycznej. Trwają prace nad ich opracowaniem.

W październiku odbędzie się dwudniowa konferencja naukowa, na którą chciałbym państwa zaprosić. Poświęcona będzie między innymi innowacjom w turystyce i tym problemom. Liczymy na to, że po przeprowadzonej dyskusji i wyciągnięciu poważnych wniosków, będziemy mogli przekazać je Ministerstwu Edukacji Narodowej. Będzie mogło ono w oparciu o nie zmodyfikować programy nauczania w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Falfus (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Jeśli nie, to uważam, że punkt drugi porządku dziennego posiedzenia Komisji możemy uznać za wyczerpany. Czy są jeszcze jakieś kwestie, które chcieliby państwo omówić, w ramach wolnych wniosków? Nie słyszę zgłoszeń. Jeszcze jutro odbędzie się posiedzenie i posłowie będą mogli je złożyć. Dziękuję za udział pani minister, pani dyrektor, panom prezesom oraz wszystkim za uwagę. Zamykam posiedzenie Komisji.